

L'EFECTIVITAT D'ASSISTIR A ESCOLES BRESSOLS PER AL PROCÉS D'ADAPTACIÓ A L'ESCOLA INFANTIL

Paula Jurado Baena
2n de Batxillerat D
Imma Sáez García
Departament d'Orientació
03/11/2021

AGRAÏMENTS

Primer de tot m'agradaria agrair especialment a la meva tutora del Treball de Recerca, Imma Sáez. Gràcies a la seva ajuda constant, el seu interès i motivació, el treball s'ha assolit amb eficiència.

A continuació vull donar les gràcies a Joan Tardà i Mònica Solsona, director i subdirectora de l'Escola Mare de Déu de Lourdes, per donar-me l'autorització per poder realitzar la part pràctica d'aquest estudi.

Seguidament vull agrair a Victòria, educadora de l'escola bressol Elna, per acceptar la meva proposta a l'entrevista.

D'aquesta manera també agraeixo a Mar Torres, professora de P3 a l'Escola Mare de Déu de Lourdes, principalment per permetre estar a la seva aula realitzant aquesta experimentació social i per contestar-me unes preguntes essencials per a l'estudi pràctic.

Per anar finalitzant, agrair la participació dels infants i el dret a poder canalitzar les seves actituds i comportaments.

RESUM

Aquest treball es centra en investigar i comprovar si infants que han assistit prèviament a una escola bressol manifesten actituds més adaptatives durant el període d'adaptació en la primera etapa educativa a diferència d'infants que no hi han assistit a una.

És un treball relacionat en l'àmbit d'educació i psicologia a l'hora. Gran part de la importància d'aquest treball és realitzar prèviament un estudi sobre el desenvolupament evolutiu de l'infant durant la primera etapa de vida juntament amb tota la seva globalitat física, social, intel·lectual i verbal amb l'ajuda de les teories més representatives de diferents psicòlegs. Per assolir uns bons resultats és necessari dur a terme una part pràctica on reflectir tots els continguts adquirits per acabar de concloure la meva hipòtesi.

Finalment, aquest experiment social es divideix en dues parts. Primerament, dur a terme una entrevista a una treballadora i coordinadora amb molta experiència d'una escola bressol, per tenir una altra visió més subjectiva des d'un punt de vista més professional. D'altra banda, la segona experimentació es realitzarà amb l'ajuda d'una escola infantil de Mataró. L'objectiu d'aquesta activitat és acabar d'obtenir uns resultats per contrastar-ho amb la meva hipòtesi.

Tota aquesta recerca serà possible amb ajuda d'informació obtinguda a través de les teories de diversos psicòlegs juntament amb aquestes experimentacions socials a diferents escoles.

RESUMEN

Este trabajo se centra en investigar y comprobar si los niños que han asistido previamente a una guardería manifiestan actitudes más adaptativas durante el periodo de adaptación en la primera etapa educativa a diferencia de niños que no han asistido a una.

Es un trabajo relacionado en el ámbito de educación y psicología a la vez. Gran parte de la importancia de este trabajo es realizar previamente un estudio sobre el desarrollo evolutivo de los niños durante la primera etapa de vida junto con toda su globalidad física, social, intelectual y verbal con ayuda de las teorías más representativas de diferentes psicólogos. Para alcanzar unos buenos resultados es necesario llevar a cabo una parte práctica donde reflejar todos los contenidos adquiridos para acabar de concluir mi hipótesis.

Finalmente, este experimento social se divide en dos partes. Primeramente, llevar a cabo una entrevista a una trabajadora y coordinadora con mucha experiencia de una guardería, para tener una opinión más subjetiva desde un punto de vista más profesional. Por otro lado, la segunda experimentación se realizará con la ayuda de una escuela infantil de Mataró. El objetivo de esta actividad es acabar de obtener unos resultados para contrastarlos con mi hipótesis.

Toda esta investigación será posible con la ayuda de información obtenida a través de las teorías de diferentes psicólogos juntamente con estas experimentaciones sociales en diferentes escuelas.

ABSTRACT

This work focuses on investigating and verify whether children who have previously attended a nursery show more adaptive attitudes during the period of adaptation in the first stage of education than children who have not assisted by a nursery.

It is a related work in the field of education and psychology at the same time. Much of the importance of this work is to carry out a previous study on the evolutionary development of children during the first stage of life along with all their physical totality, with the help of the most representative theories of different psychologists. To achieve good results it is necessary to carry out a practical part which reflects all the contents acquired to finish my hypothesis.

Finally, this social experiment is divided into two parts. First, conduct an interview with an experienced nursery worker and coordinator, to have a more subjective opinion from a more professional point of view. On the other hand, the second experiment will be carried out with the help of a nursery school in Mataró. The objective of this activity is to finish obtaining some results to contrast them with my hypothesis.

All this research will be possible with the help of information obtained through the theories of different psychologists together with these social experiments in different schools.

TAULA DE CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ	1
QUE S'ENTÉN PER ADAPTACIÓ?	2
TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT D'APRENTATGE	6
DESENVOLUPAMENT DE LA INTEL·LIGÈNCIA (CONSTRUCTIVISME)	8
ESTADIS DEL DESENVOLUPAMENT COGNITIU	9
ESTADIS 1 I 2: LES REACCIONS CIRCULARS PRIMÀRIES	9
ESTADIS 3 I 4: LES REACCIONS CIRCULARS SECUNDÀRIES	9
ESTADIS 5 I 6: LES REACCIONS CIRCULARS TERCITÀRIES	10
LES REACCIONS	10
CIRCULARS PRIMÀRIES	10
LES REACCIONS	10
CIRCULARS SECUNDÀRIES	10
LES REACCIONS	10
CIRCULARS TERCITÀRIES	10
ESTADIS DEL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE	12
L'ETAPA PRE- LINGÜÍSTICA	12
L'ETAPA LINGÜÍSTICA	13
ETAPA COMBINATÒRIA	13
ETAPA LINGÜÍSTICA ENTRE ELS 2 I 3 ANYS	13
PRE- LINGÜÍSTICA	14
LINGÜÍSTICA	14
LINGÜÍSTICA	14
EL DESENVOLUPAMENT FÍSIC DE L'INFANT	15
BIOGRAFIA DE ARNOLD GESELL	16
TEORIES DEL VINCLE	19
BIOGRAFIA DE JOHN BOWLBY	19
ETAPES:	20
SISTEMES DE LA TEORIA DEL VINCLE	21
TIPUS DE VINCLE	22
VII. EL DESENVOLUPAMENT PSICOSOCIAL DE ERIK ERIKSON	23
BIOGRAFIA ERIKSON	23
TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT PSICOSOCIAL	25
ESTILS D'EDUCACIÓ FAMILIAR	27
ELS PARES I ESTILS DE CRIANÇA	27
EDUCACIÓ INFANTIL	29
ESCOLA BRESSOL	29
HÀBITS EN LES ESCOLES BRESSOL	30
OBJECTIUS PEDAGÒGICS	30
ESCOLA INFANTIL	31
OBJECTIUS PEDAGÒGICS	31

EL JOC PER AL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT	32
ANÀLISI DAVANT UNA ENTREVISTA	35
ANÀLISI DAVANT UNA EXPERIMENTACIÓ SOCIAL	38
CONCLUSIÓ DEL TREBALL DE RECERCA	43
BIBLIOGRAFIA	44
ANNEXOS	46

INTRODUCCIÓ

L'educació infantil és un període fonamental per al desenvolupament personal de l'individu, per aquesta raó l'adquisició de coneixements durant aquesta etapa infantil, és essencial a través d'un entorn estimulant i enriquidor.

La motivació per iniciar aquesta recerca va sorgir a través de la interacció amb infants de diverses edats en casals d'estiu. És interessant observar com la franja d'edat, sobretot en infants, té un paper rellevant en l'àmbit psicosocial.

L'objectiu principal d'aquesta recerca és saber si els nens de P3 que han assistit prèviament a una escola bressol, desenvolupen actituds més adaptatives durant el període d'adaptació a l'escola.

En l'àmbit estructural, el treball està organitzat en diferents subapartats.

Una primera part on es defineixen conceptes clau per a la recerca com: adaptació, o ara bé, desenvolupament.

Posteriorment, es realitza una àmplia recollida d'informació de teories essencials de grans psicòlegs com ara bé: Teoria de Bowlby, Erikson, Piaget, Gesell...

D'altra banda, una part del treball es divideix en una recerca més pràctica com la realització d'entrevistes a persones amb molts coneixements en aquest àmbit, concretament a dues persones de centres diferents. Primerament, una educadora de l'escola bressol Elna a Mataró, i posteriorment a una professora de P3 de l'escola Mare de Déu de Lourdes.

Finalment, s'ha preparat una experimentació social per executar a l'escola amb la intenció de comparar infants que han assistit a una llar d'infants i d'altres que no. D'aquesta manera poder obtenir resultats per concloure el treball.

El Treball de Recerca finalitzarà amb una conclusió global de tota aquesta informació obtinguda, d'aquesta manera poder donar resposta a la hipòtesi proposada a l'inici de la recerca.

QUE S'ENTÉN PER ADAPTACIÓ?

Def. Adaptació

Conjunt de modificacions hereditàries (morfològiques, fisiològiques i etològiques) que permeten a un organisme, una població o una espècie adequar-se a les condicions biòtiques i abiòtiques del medi.

(enciclopèdia.cat, 2021)

Adaptació és un terme molt important per conèixer i per poder iniciar aquesta recerca.

Amb el pas del temps, tots els éssers humans hem anat passant per canvis físics, morfològics..., això ens ha provocat diferents adaptacions al llarg de la nostra vida.

Els processos d'adaptació en diferents àmbits socials, es poden mostrar diferent en cultures diverses. Els diferents models de societat poden oferir altres àrees d'adaptació o exigències que s'ajustin a la societat. No obstant això, aquestes adaptacions es realitzen per tal d'aconseguir un benestar i un equilibri personal.

S'estableixen diferents tipus d'adaptacions segons les relacions socials (amics, familiars, companys...) i l'àmbit on ens trobem (escolar, social, laboral, familiar...).

Aquests processos d'adaptació es produeixen al llarg de la vida. Segons un dels representants més importants i que tractaré com a font teòrica, Piaget, l'adaptació és l'essència de la intel·ligència; les persones poc intel·ligents són rígides i no poden o no tenen la voluntat d'adaptar els seus processos cognitius.

Durant aquest procés d'adaptació els infants són els protagonistes. Hauran de realitzar les seves pròpies estratègies per enfrontar-se a noves situacions. Aquest procés es comprèn des que els nens s'incorporen a un centre educatiu fins que troben un equilibri i una tranquil·litat emocional, és normal que hi hagi estadis que es mostrin amb incertesa, timidesa o altres comportaments, tot i això un dels objectius dels individus és trobar un equilibri en tots els àmbits. Finalment el procés d'adaptació marxa quan l'individu mor, és a dir, és un desenvolupament que es dona al llarg de la vida.

Els infants han de desenvolupar-se físicament, cognitivament i també en l'àmbit afectiu-social. Cap dels aspectes poden realitzar-se de manera individual perquè l'ésser humà no és un ésser segmentat sinó que s'ha d'entendre com una unitat.

(Míriam Tirado, 2017)

QUÈ S'ENTÉN PER DESENVOLUPAMENT?

L'ésser humà i tot el que fa referència a l'individu en si mateix com a persona es troba en un canvi constant. Anteriorment, el terme desenvolupament es donava a conèixer a un àmbit econòmic, no obstant això, avui dia aquest concepte s'ha allunyat progressivament d'aquesta branca econòmica per donar-se a conèixer i incorporar-se en altres camps quotidians i igual de rellevants.

Per tant, quan tractem el terme de desenvolupament fem referència a canvis evolutius que succeeixen amb la progressió del temps i amb la superació de diversos estadis per als quals els individus han d'arribar.

Els factors que influeixen més en el desenvolupament són principalment:

- Factors biològics: les característiques que mostra l'individu als seus descendents a conseqüència de la reproducció (genètica).
- Factors psicològics: Procés on l'individu arriba a un estat complet desenvolupat cognitivament, és a dir, a les connexions nervioses, la maduració i autorealització de manera autònoma.
- Factors socioculturals: Aquest factor inclou les relacions interpersonals, socials, ètniques i culturals, com es mostra la canalització del seu entorn en diversos àmbits.
- Factors del cicle vital: Reflecteix la importància de l'edat per enfrontar-se i dur a terme una mateixa situació del nostre dia a dia. A causa dels factors psicològics l'ésser humà actua de diverses maneres depenent en l'edat en què es trobi.

Aquest cicle vital es divideix en quatre etapes classificades com Infància, Adolescència, Adultesa i Vellesa.

MARC INTRODUCTORI

Per poder enllaçar informació que sigui efectiva a l'hora d'assolir uns resultats obtinguts, estudiaré teories conegudes de grans psicòlegs com Piaget, Bowlby i Shaffer, Erikson, Gesell i Gassier.

Primerament, tractaré Piaget i la seva teoria sobre el desenvolupament de l'infant, és a dir els canvis pels quals passa l'infant fins a convertir-se en un ésser cada cop més autònom i com va adquirint de forma continuada els diferents aprenentatges. D'aquesta manera obtindrem informació sobre la visió d'un dels psicòlegs més importants i com organitza la seva teoria del constructivisme en estadis de la psicologia evolutiva en infants.

Una vegada finalitzada l'explicació haurem conegut la base fonamental de com creixen els infants cognitivament i verbalment tenint com a referència la teoria de Piaget.

Amb Piaget hem conegut com l'infant desenvolupa el llenguatge, la seva intel·ligència, en certa manera la part afectiva-emocional, però l'infant és un ésser en moviment que va creixent físicament i madurant el seu sistema nerviós que li proporciona més control postural i més autonomia en els seus desplaçaments i en les seves accions.

Per conèixer aquest desenvolupament físic i psicomotor que complementa la teoria de Piaget exposaré les teories de Gassier on es pot observar com és el desenvolupament psicomotor dels infants, d'aquesta manera assolirem una visió més àmplia en els coneixements respecte als infants.

Un dels aspectes més rellevants és el desenvolupament de l'infant pel que fa a la seva adaptació durant la infància: la importància del vincle afectiu amb la mare, les rutines, la progressiva incorporació d'altres referents en els primers mesos de vida de l'infant marcarà el seu comportament adaptatiu quan vagi creixent.

Posteriorment, estudiarem com es comporta l'infant durant una etapa on la figura referent és molt important en la seva vida. D'aquesta manera veurem com es comporta l'infant amb un vincle molt fort i com actua davant situacions de separació amb aquesta figura referent.

Finalment, tractarem la teoria d'Erikson per adquirir coneixements sobre el desenvolupament psicosocial dels infants. També analitzarem els 8 estadis que fa ús Erikson per classificar-los.

Una vegada analitzades les teories d'aquests psicòlegs tindrem la informació suficient per poder seguir amb el treball i poder realitzar un experiment social tenint en compte tots aquests conceptes.

PSICÒLEGS	TEORIA	EVOLUCIÓ
Jean Piaget	Psicologia evolutiva de l'infant	Cognitiu
Erik Erikson	Desenvolupament psicosocial	Social
Gassier i Gesell	Desenvolupament psicomotor	Física
John Bowlby	Teoria del vincle	Afectiva

CONCEPTE DEL DESENVOLUPAMENT DE PSICOLOGIA

I. TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT D'APRENENTATGE

JEAN PIAGET

Jean Piaget neix el 9 d'agost de 1896 a la ciutat de Neuchâtel (Suïssa). Fou fill d'Arthur Piaget i Rebecca Jackson. Va realitzar els seus estudis en l'escola llatina de Neuchâtel.

Als seus deu anys va publicar un dels seus treballs científics que va realitzar de manera autònoma a causa dels seus interessos per la biologia i la ciència. Estudia ciències naturals a la Universitat i l'any 1907 presenta una tesi doctoral sobre zoologia.

Durant aquella època va interessar-se en l'epistemologia i anys posteriors decideix enfocar la seva vida des d'un altre punt de vista, tractant l'explicació biològica del coneixement. Des de les hores, sempre va creure que la psicologia és una de les millors eines per desenvolupar els coneixements humans, ja que tenia la facilitat d'accedir-hi a una base experimental.

Va treballar en diferents laboratoris i clíniques psicològiques com en el famós laboratori anomenat Binet-Simon. Durant el temps al laboratori de Binet publicà diversos articles i comença a ser conegut. Va passar 4 anys (1925-1929) amb la professió de magisteri a la Universitat de Neuchâtel. En l'etapa de magisteri va tractar diferents àmbits com sociologia, psicologia i filosofia de les ciències. L'any 1929 va estar a la Universitat de Ginebra treballant com a mestre d'història del pensament científic, tot i que mai va deixar de publicar articles l'any 1950 va publicar un article anomenat "***Tratado de lógica***", on reflecteix els trenta anys d'investigació sobre la intel·ligència i el coneixement.

L'any 1971 deixa de dirigir el centre després de molts anys pel motiu de jubilació. Sempre ha estat un home molt treballador, tenia molta curiositat per tots els temes tant científics com filosòfics. Finalment mor el 16 de setembre de l'any 1980 a Ginebra.

Piaget va casar-se amb una dona anomenada Valentine amb qui va tenir 3 fills, Piaget passava gran part del seu temps lliure davant dels infants observant els seus comportaments i les seves conductes. D'aquesta manera els analitzava mentre jugaven i després ell podia anotar-ho per les seves experimentacions.

Durant la seva vida va escriure més de 70 llibres com: "*La representació del món en el nen*", "*sis estudis de psicologia*" o "*Memoria e inteligencia*", entre altres 300 articles més de psicologia i pedagogia.

*Jean Piaget al campus de la Universitat de Michigan a Ann Arbor.
Ensiu publicat per la Universitat de Michigan l'any 1968*

(Moya Guirao, 2010)

II. DESENVOLUPAMENT DE LA INTEL·LIGÈNCIA (CONSTRUCTIVISME)

El concepte constructivisme és una teoria genètica i alhora interaccionista. Aquesta es basa en la construcció de coneixements i es realitza al llarg del temps i de manera prolongada.

Per mitjà de l'adaptació s'aconsegueix un equilibri entre acomodació i assimilació. Durant el segle XX, Jean Piaget juntament amb Lev Vigotsky van ser els psicòlegs que van originar aquesta teoria. Lev Vigotsky, se centrava a estudiar com afectava la influència de l'entorn i el medi social, en la construcció interna que generen aquestes persones... i com influeix al comportament de l'individu.

Mentre que Piaget, es va centrar a estudiar i analitzar com les persones creen mapes mentals per estructurar-se i poder raonar a partir de relacionar-se amb el seu entorn. Segons Jean Piaget, els conceptes més importants d'un procés d'adaptació són l'assimilació i acomodació.

Assimilació: consisteix en l'acumulació de dades i una representació de com s'organitza la ment en cada moment de la vida per tindre la capacitat d'afrontar situacions.

Acomodació: es basa a establir un ordre i tindre consciència sobre la informació rebuda anteriorment per poder fer-ne un ús adequat.

És important destacar que el desenvolupament de la intel·ligència és un període d'aprenentatge constant i està format per estadis. És a dir, fins que no assoleixes un procés no seràs capaç de realitzar el següent.

(J. Pozo, 2010) (Zafón, 2019)

III. ESTADIS DEL DESENVOLUPAMENT COGNITIU

ESTADIS 1 I 2: LES REACCIONS CIRCULARS PRIMÀRIES

És el primer dels 3 tipus de circuits de retroalimentació i està associat amb el cos del nadó. Aquest percep i intenta entendre com es mou, succiona, sent sons i altres sensacions del cos.

Estadi dels reflexos. Les accions innates simples són tot allò amb què el nadó compta per respondre davant de les seves experiències, però aquests reflexos simples també ajuden al nadó a pensar. La sensació es transforma en percepció, que després es transforma en cognició; és a dir, els reflexos es transformen en accions deliberades i així comença la intel·ligència sensoriomotriu.

A partir del primer mes de vida, apareixen les primeres adaptacions adquirides; que també s'anomena estadi dels primers hàbits. Aquesta conversió de reflexos en accions deliberades es produeix perquè la repetició de les accions dóna informació sobre allò que el cos fa i com se sent en realitzar aquella acció.

L'adaptació de les primeres setmanes es basa principalment en l'assimilació dels reflexos: tot allò que es pot succionar s'assimila com alguna cosa que ha de ser succionada fins que es produeix l'acomodació. Després de diversos mesos s'amplia l'adaptació.

ESTADIS 3 I 4: LES REACCIONS CIRCULARS SECUNDÀRIES

Aquest segon tipus de retroalimentació està associat amb les persones i els objectes. El nadó és receptiu respecte a altres persones i a les joguines i altres objectes que pot manipular.

Durant la tercera etapa (dels 4 als 8 mesos), els nadons interactuen amb persones i objectes per produir experiències emocionants i fer que els esdeveniments interessants perdurin. Només veure alguna cosa que normalment li produeix plaer (joguina, menjar, un pare somrient) pot produir un intent actiu d'interacció.

La 4 etapa (vuit mesos a l'any) es denomina adaptació nova i anticipació o "coordinació entre mitjans i fins", ja que els nadons ara pensen en un objecte i comencen a comprendre com aconseguir-lo. El pensament és molt més innovador en aquesta etapa. Anticipen successos que satisfaran les seves necessitats i desitjos, i intenten que es produeixin.

Piaget considerava que el concepte de permanència de l'objecte sorgeix aproximadament cap al 8è mes. La permanència de l'objecte es refereix a la consciència que els objectes o les persones continuen existint encara que no es trobin dins del camp visual.

ESTADIS 5 I 6: LES REACCIONS CIRCULARS TERCITÀRIES

És el tercer tipus de circuits de retroalimentació i està associat amb l'exploració activa i l'experimentació. El nadó explora una varietat d'activitats noves i varia les seves respostes per aprendre com funciona el món.

A l'etapa 6 (entre 18 i 24 mesos) l'infant comença a anticipar i resoldre problemes simples utilitzant combinacions mentals. L'infant prova mentalment entre diverses accions abans de portar-les a terme. Pensen les conseqüències de les seves accions, però no sempre escullen la seguretat abans que el perill.

En aquesta etapa hi ha una altra adquisició intel·lectual que involucra el pensament i la memòria: la imitació diferida. Es tracta de la seqüència en la qual un infant percep alguna cosa que ha fet algú i després porta a terme la mateixa acció hores més tard o inclús dies després.

1	Naixement	Reflexos: mirar, escoltar, agafar, succionar...
2	1-4 mesos	Primeres adaptacions (assimilació i coordinació de reflexes): ex. succionar un xumet de formes diferents de mugró.
3	4-8 mesos	La consciència de les coses (contestar a persones i objectes): ex. aplaudir quan es posa el dinar a taula.
4	8-12 mesos	Adaptacions i anticipacions noves (contestar a persones i objectes amb un propòsit i deliberació): ex. agafar la mà de una figura referent per fer el "5 llops".
5	12-18 mesos	Nous medis a través de l'experimentació activa: Experimentació i interacció amb el objectes (joguines, pares,entorn...)
6	18-24 mesos	Nous medis a través de combinacions mentals: tenen imatges mentals adquirides.

1	LES REACCIONS
2	CIRCULARS PRIMÀRIES
3	LES REACCIONS
4	CIRCULARS SECUNDÀRIES
5	LES REACCIONS
6	CIRCULARS TERCITÀRIES

Durant el període dels tres primers estadis (o l'etapa sensoriomotora), Piaget parla d'un moviment anomenat **“La Revolució Copernicana”**.

Aquesta revolució de l'infant consisteix a passar a creure que el món és el mateix cos del nen, a descobrir que hi ha univers fora d'ell fins a aconseguir a construir el llenguatge.

En néixer, el nen és solament instint, els instints són per a ells la seva font d'informació del món exterior.

Per exemple: l'acció de xuclar és un dels instints que els hi permet sobreviure de mamar, i que de mica en mica o amb el temps es converteix en una manera de comprendre i conèixer món. Aquest fet explica que els infants s'ho posin tot a la boca.

Un exercici de la intel·ligència que provoca un augment en el canvi, succeeix quan l'infant comença a caminar.

Al voltant dels dos anys, l'infant comença a tindre consciència sobre la noció de què la majoria dels objectes són permanents i serà capaç d'allunyar-se de l'objecte sabent que aquest no desapareixerà. Comença el període de marxar d'aquest vincle que s'havia creat.

Piaget classifica en diferents estadis com es desenvolupa la permanència dels objectes:

- **Del naixement fins al 1r mes**

Els reflexos són la primera forma en què un infant comença a explorar i desenvolupa la sensibilitat en diferents materials.

- **Desenvolupament de nous esquemes**

Fa ús de repeticions agradables que es provoquen accidentalment i sense cap pensament realitzat prèviament com per exemple xuclar un polze.

- **Accions intencionals**

Comencen a prendre consciència del que els hi envolta tot i una manera de comunicació es basa en els gestos i accions.

- **Major exploració**

Utilitzen els objectes per experimentar amb ells, fan sorolls, toquen el material... I les respostes dels infants semblen més cohesionades.

- **Prova i error**

Aquesta etapa també se centra en l'experimentació prova-error. Comencen a cridar l'atenció dels altres amb accions que realitzen.

- **Arrenca la permanència de l'objecte**

Segons la visió de Piaget, els infants comencen a tindre consciència de la permanència de l'objecte i arriben a ser capaços d'allunyar-se-hi.

Finalment augmentarà molt més durant l'últim període d'aquesta etapa amb la capacitat d'adquirir un llenguatge.

(R.P, 2010) (Jordi Martí i Montllau, 2018) (Mengual, 2020)

IV. ESTADIS DEL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE

L'etapa preoperacional es desenvolupa entre les edats de 2 a 7 anys. En aquesta fase és molt rellevant l'aparició del llenguatge com a eina fonamental, en aquests moments l'infant comença a interioritzar les paraules i comença l'inici del pensament.

- **L'ETAPA PRE- LINGÜÍSTICA**

Aquesta etapa es caracteritza per la producció d'exercicis fonètics com plors, balbotejos, crits, vocalitzacions... durant el període de 0 a 12 mesos. Els crits i els plors acostumen a ser les primeres expressions que realitzen els nadons.

El nadó plora davant un estímul desagradable que pot produir-li malestar com la gana. La repetició d'aquesta conducta on l'adult actua de manera plor-paciència per calmar-ho, fa que l'infant relacioni que un plor és una via ideal per aconseguir la companyia de l'adult i el seu consol.

Aquestes conductes comencen a ser el principi de la comunicació d'un infant.

A partir del segon mes apareixen els sons de plaer en veure un somriure dels pares o qualsevol altre individu, en agafar un objecte o després d'haver menjat. És a dir, esclaten quan alguna cosa els hi encanta i ploren menys perquè tenen altres formes addicionals d'expressar-se.

Entre els 3 i els 6 mesos, l'infant comença a utilitzar les expressions facials, gestos i jocs vocals (pronunciació de a,e,i,o,u) per poder produir efectes en el seu entorn.

A partir dels quatre mesos, l'interès cap als objectes de l'infant comença a augmentar, i la relació que hi havia entre adult i infant es diversifica a causa d'altres prioritats pel nen com ara bé els objectes.

Comencen a realitzar jocs de diversa naturalesa amb els objectes (passar-se el ninot...).

Durant el període del 4t i 5è mes, comença la fase del balboteig. Aquests balboteigs solen ser sons semblants a les vocals i consonants que solen ser monòtons i usualment van acompanyats d'entonacions.

Finalment entre el mes 6 fins i els dotze mesos, el gest és una forma de comunicar-se, primerament amb la mirada i a continuació amb un gest d'assenyalar que pot indicar la petició que qualsevol cosa.

A finals del primer any, alguns infants utilitzen algunes paraules per dirigir-se a l'adult com pare, mare... i incorporen onomatopeies o exclamacions.

● L'ETAPA LINGÜÍSTICA

Entre els deu i els divuit mesos, l'infant diu les primeres paraules i s'utilitza com un gest de principis de comunicació. Hi ha paraules que són inventades per l'infant com per exemple el terme "bibi" fent referència a biberó. Aquests mots s'anomenen **idiosincràtiques**.

A partir dels divuit mesos predomina la comunicació verbal. En aquests moments els infants comencen a posar-li nom a les seves emocions i sentiments. Comencen a aparèixer les ordres, les prohibicions i els suggeriments per part de l'adult. Els nens continuem ampliant l'emissió per construir noves paraules, però continuen fent errors. Els més comuns són:

- Reduplicacions, repetició d'un fonema com "olles" per orelles.
- Omissions, suprimir fonemes per construir noves paraules com "iatà" per ja està
- Substitucions d'un fonema per un altre més pròxim com no té per no ho sé.

Finalment, a partir d'aquesta edat, l'infant aprèn una quantitat de paraules noves i molt vocabulari nou. Comença a combinar mots fins a poder expressar el que vol amb dues paraules (nen aigua, té set).

● ETAPA COMBINATÒRIA

Al voltant dels vint mesos comencen ser capaços de combinar més d'una paraula en un sol anunciat. La manera de comunicar-se és senzilla i, tot i que no estan ben parlades qualsevol individu amb unes capacitats bàsiques és capaç d'entendre-ho.

Ex: cotxe/meu

Les categories de paraules més freqüents en aquesta franja d'edat són els adjectius, verbs i substantius.

● ETAPA LINGÜÍSTICA ENTRE ELS 2 I 3 ANYS

En el període entre 2 i 3 anys continua el desenvolupament lingüístic amb importants avenços en elaborar frases i produir enunciats cada vegada més llargs.

Cap als dos anys l'infant utilitza més de dues paraules per formar frases, però amb elements absents, com articles, preposicions o conjuncions, és el que s'anomena llenguatge **telegràfic**. Les primeres preposicions que apareixen entre dos anys i mig i tres són **de** i **per**. Pel que fa als articles, el primer a aparèixer és l'indefinit singular un cap als dos anys.

Comencen a fer servir frases interrogatives i negatives, ja que és una etapa on es qüestiona tot i estan començant a tenir l'autonomia de decidir el que volen i no.

ETAPES	EDAT	CONCEPTES
PRE- LINGÜÍSTICA	0-(12) mesos	·Plors ·Vocalització no clara ·Somriure com eina de comunicació
LINGÜÍSTICA	12-20 mesos	·Primeres paraules ·Paraules idiosincràtiques ·Reduplicacions i substitucions de fonemes
COMBINATÒRIA	20 mesos	·Combinació de paraules ·La comunicació és senzilla
LINGÜÍSTICA	2-3 anys	·Elaboració de frases ·Ús d'un llenguatge telegràfic ·Interrogacions i negacions

(M. Aparici, 2012) (Mengual, 2020)

V. EL DESENVOLUPAMENT FÍSIC DE L'INFANT

Les quatre primeres setmanes de vida d'un infant s'anomena període neonatal. Durant aquesta època el fetus és totalment dependent a una figura materna. El canvi més ràpid succeeix en l'etapa dels 0 a 3 anys, no tan sols creixen en mida sinó la forma del cos també. Normalment, un nadó en néixer sol tenir el cap més gran proporcionalment que amb el cos, aquest és un dels casos on podem demostrar que amb el pas de les setmanes el cos comença a proporcionar-se amb el cap. Habitualment la longitud d'un nadó és de 3,5 cm per més, d'aquesta manera en finalitzar un trimestre el nadó creixerà uns 10,5 cm aproximadament.

Entre els dos primers mesos el pes de la lactància augmenta uns 30 g al dia aproximadament, aquest fet provoca un augment de pes del nadó i una recuperació de pes perdut els primers dies.

Una característica rellevant d'aquesta època són les dents. Les primeres solen aparèixer entre els quatre i vuit mesos, tot i això poder arribar a sortir fins a l'any. Aquestes dents són conegudes com les dents de llet, que en un futur cauran.

Amb el pas del temps el cos de l'infant acaba de desenvolupar-se, mesuren molt més, pesen més i els sistemes respiratori, nerviós, circulatori i immunològic es troben en un procés de canvi i madurant.

L'existència de factors biològics que determinen el tipus de comportament que es desenvolupa, hi ha els partidaris de la teoria de la maduració com Arnold Gesell on el seu pensament es basa en el fet que el desenvolupament biològic marca el ritme del desenvolupament cognitiu.

Representació del desenvolupament d'un infant

(Enciclopèdia, 2021)

BIOGRAFIA DE ARNOLD GESELL

Arnold Lucius Gesell va néixer l'any 1880 a Alma (Wisconsin), psicòleg i pediatra estatunidenc. Fou nomenat mestre assistent en una Universitat de Yale on va establir una Clínica de desenvolupament Infantil.

Gesell va ser un dels primers a implementar un estudi del desenvolupament de l'ésser humà des del naixement fins a l'adolescència, és a dir, dels 0 als 16 anys. El seu estudi el va realitzar amb grups d'infants reduïts, d'aquesta manera poder centrar-se més en els nens. Posteriorment de realitzar el seu experiment, va concloure que el desenvolupament físic i mental era relatiu segons l'edat en la qual es trobaven els infants.

Durant els anys 1940 i 1950, Gesell va escriure diversos best-sellers com *"Niño y niño en la cultura de hoy"* (1943) o ara bé *"El niño de cinco a diez"* (1946).

Va morir el 29 de maig de 1961 a Estats Units, no obstant això, Gesell avui dia encara és un pioner important del desenvolupament infantil.

TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT DE GESELL

El psicòleg i pediatra més representatiu de la teoria de la maduració és conegut com a Gesell. Donava informació dels canvis físics juntament amb els comportaments pels quals passaven els nens de 0 a 16 anys.

Des del punt de vista d'Arnold Gesell, cada nen que neix és únic, amb la capacitat d'aprendre. Aquestes diferències individuals en els infants són a causa de factors hereditaris i ambientals, no obstant també influeix en l'entorn familiar, l'educació i la seva cultura.

La maduració és un concepte primordial per aquest psicòleg i pediatra. Per aquesta raó, el desenvolupament de l'humà, no es produeix en línia recta contínua sinó que té oscil·lacions. No obstant això existeix una progressió des d'etapes immadures a altres madures.

(Martinez, 2021)

TEORIA DE JACQUELINE GASSIER

Gassier es va centrar en el desenvolupament físic en els infants de 0 a 3 anys. Va estudiar tota mena de posicions que els nadons adapten per poder assolir les seves primeres passes fins a poder caminar de manera autònoma.

Hi ha una taula realitzada per Gassier on explica cada estadi estructurat per mesos i la seva progressió. Avui dia, aquesta graella mostra una importància rellevant, ja que molts pediatres fan ús de la taula per reflectir-ho en els seus estudis amb infants.

Nounat	Predomina la hipotensió en el cap i en el tronc.
1r mes	En posició ventral, la pelvis es troba elevada i el cap es recolza de costat. Té una visió fixa. De tant en tant pot seguir un objecte gran amb la vista.
2n mes	Sostenint al nadó assegut, el cap es pot mantenir dret en alguns instants. En posició ventral, el nadó es capaç d'eleva el cap fins 45 graus. El nen pot seguir amb la vista uns 180 graus un objecte gran.
3r mes	Recolza els avantbraç i aixeca el cap de 45-90 graus. La pelvis es recolza i els músculs no es troben en tensió. S'observa constantment les mans i és capaç de girar el cap completament per seguir un objecte.
4rt mes	Aixecant al nadó a la posició assegut, el cap acompanya al cos. En posició dorsal, recolza els peus a terra i comença a donar mobilitat a les extremitats. La capacitat visual és semblant a la de l'adult, és capaç de veure petits detalls.
5è mes	Al aixecar-lo el nadó participa activament en el moviment. Mostra més mobilitat en el seu cos. Tracta d'agafar els objectes de manera voluntaria.
6è mes	El propi nen s'eleva sobre les seves mans. Aprofita la mobilitat de les seves extremitats per jugar amb ell mateix o amb objectes. Domina la prensió global voluntària, és capaç de sostenir objectes amb les mans.
7è mes	Pot estar assegut sense que cap individu el/la sostengui. El nen pot passar de la posició dorsal a la ventral de manera autònoma. Agafa l'objecte entre el polze i el dit petit i adquireix el relaxament voluntari de l'objecte.

8è mes	<p>Gira molt bé sobre si mateix en tots dos sentits.</p> <p>En posició ventral pot elevar el seu cos només amb les mans i amb els peus.</p> <p>Juga amb els objectes, i el dit índex participa en la prensió.</p>
9è mes	<p>Comença a gatejar.</p> <p>Es pot posar de peu agafant-se a objectes grans com mobles..</p> <p>Inicia el moviment d'agafar objectes amb el dit polze i l'índex.</p>
10è mes	<p>Busca un objecte que ha vist desaparèixer "permanència de l'objecte".</p> <p>Beu del got de manera autònoma i sense ajuda.</p> <p>Passa molt de temps amb objectes en les seves mans.</p>
11-14è mes	<p>Gateja sobre les mans i els peus.</p> <p>El nen camina sol però va agafant-se a mobles..</p> <p>Comença a senyalar amb el dit índex.</p>
15-18è mes	<p>Pot ajupir-se sol, camina amb ajuda d'una mà de qualsevol individu.</p> <p>La seva mobilitat es autònoma i és capaç de jugar de manera elevada.</p> <p>Fa traços amb llapis sobre un paper, encaixa peces i llença objectes.</p>
2-3 anys	<p>Baixa escales, puja a cadires, salta i balla, es renta la cara sol...</p> <p>Menja sol...</p> <p>Es l'edat dels traços sobre paper. Comencen a fomentar la creativitat.</p>
3r any	<p>Salta amb un sol peu, es pot posar les sabates sol i fins i tot vestir-se.</p> <p>Comença a adquirir un bon llenguatge.</p> <p>Realitza jocs de construccions, encaixar peces, i comença a aprendre a contar els números...</p>

(Jacqueline Gassier, 2018)

VI. TEORIES DEL VINCLE

BIOGRAFÍA DE JOHN BOWLBY

Edward John Mostyn Bowlby, conegut com a John Bowlby fou néixer a Londres el 26 de febrer de 1907.

Venia d'una família de classe alta i per aquells anys era bastant comú que la classe burgesa deixessin als infants a càrrec d'una figura referent com ara bé un tutor o una mainadera. Els primers anys de John els va passar amb una cuidadora anomenada Minnie, ja que la relació amb la seva mare era molt distant en el dia a dia.

Quan tenia quatre anys la cuidadora de John Bowlby, decideix deixar la llar. A més, a causa de la Primera Guerra Mundial l'any 1914-1918, el seu pare Anthony Alfred Bowlby amb professió de cirurgià de la casa reial i tripulant d'un vaixell, es converteix en una figura pública i això provoca ser un pare absent per als seus 6 fills. Va ser un gran patiment per l'infant i un sentiment d'abandonament.

Uns anys posteriors és enviat a un internat per protegir-lo. Va començar els estudis de medicina que finalment va decidir deixar-ho per centrar-se en Psicologia a la Universitat de Cambridge. El seu interès principal es trobava en la infància i el seu desenvolupament. Una vegada titulat comença a estudiar a nens delinqüents i les seves conductes, fins a arribar a la conclusió i descobrint que tots tenien en comú una família desestructurada.

Amb els anys decideix finalitzar els estudis de medicina en la Universitat de Londres alhora que es forma de psicoanalista.

Finalment Bowlby es converteix en un psicoanalista anglès famós pels seus estudis sobre la importància entre una relació de mare-fill i per ser autor de nombroses obres com per exemple *Tristesa i Depressió, Vincles afectius: formació, desenvolupament i pèrdua.*

L'any 1950, OMS (Organització Mundial de la Salut) va demanar assessorament sobre la salut mental dels infants sense llar.

El període més conegut de John Bowlby en l'àmbit psicològic va estar entre l'any 1969 i 1980 amb la teoria de l'adhesió, tot i això aquest psicoanalista va ser també conegut per influir en la psicologia moderna, l'educació i en la cura dels nens i la seva criança. Finalment mor el 2 de setembre del 1990.

- La teoria evolutiva del vincle d'adhesió és un estudi interdisciplinari que cobreix els camps de les teories psicològiques, evolutives i etiològiques.

Imatge representativa de John Bowlby

(EcuRed, 2016)

Def. Adhesió: *Víncle afectiu o enllaç entre un individu i una figura d'adhesió (normalment un cuidador).*

La necessitat del vincle és un factor primari, ja que l'infant no pot fer-se valer per ell mateix, tot i això en el moment que el nen comença a desplaçar-se, té la necessitat de mantenir-se pròxim a un adult, ja que aquest li provoca una tranquil·litat davant la seva supervivència.

Aquest vincle no es crea de cop, sinó que passa per diferents fases. Aquestes etapes es classifiquen en:

ETAPES:

- **0-3 mesos**

En aquest moment el nen comença a veure persones, però no es normalitza a diferenciar-les una d'altres. La manera d'interactuar amb la resta és amb gestos com somriures, mirades, etc.

- **3- 7 mesos**

Durant aquesta fase l'infant comença a reconèixer les cares o gesticulacions de les persones del seu voltant, però fins als tres mesos no comença a respondre de diferent manera entre unes persones i altres. També comença a haver-hi un vincle especial entre el nen i el cuidador (mare, pare...)

- **7 mesos a 3 anys**

Sap diferenciar i reconèixer els rostres perfectament, el nen és molt més actiu i mostra un fort caràcter i actitud en veure com el cuidador marxa.

En aquesta fase és quan es desenvolupa molt més el vincle d'adhesió, i aquest dura fins als tres anys aproximadament.

ETAPA	CONDUCTA
Orientativa (0-3 mesos)	El nadó encara no distingeix a la mare d'altres figures i plora sovint.
Assenyalament (3-7 mesos)	Ja comença a reconèixer diferents figures referents com la mare, pare, avis..
Apropament (7- 36 anys)	Camina i mostra interès per descobrir coses noves de l'entorn separant-se de la figura referent, però torna per mostrar seguretat.
Associativa (a partir dels 3 anys)	L'infant sent a la mare com una figura independent i pot substituir les funcions afectives per objectes o altres persones del seu entorn.

SISTEMES DE LA TEORIA DEL VINCLE

1. Sistema de Conductas de Vincle

Son aquelles conductes que depenen de la proximitat i del contacte amb la figura d'adhesió.

2. Sistema d'Exploració

Quan s'activen les conductes d'adhesió, disminueix l'exploració de l'entorn. Això ve a causa de la importància que es dóna al cuidador/a.

3. Sistema de pors als estranys

Aquest factor és semblant al Sistema d'Exploració, ja que l'infant dóna més importància a l'augment de la conducta d'adhesió, i disminució de la conducta d'exploració. Això provoca pors i inseguretats davant rostres poc familiars.

4. Sistema Afiliatiu

Es refereix a l'interès que mostra l'individu davant altres coses per poder interactuar.

TIPUS DE VINCLE

Segons Bowlby s'estableixen diferents tipus de vincles:

- **Víncle segur**

Aquest vincle es mostra com un dels més sans. Consisteix a fer que el nen té la consciència que el seu cuidador no el fallarà. Se senten segurs i estimats i gairebé tots els infants amb vincle segur tenen un comportament de manera confiada amb l'entorn.

- **Víncle ansiós i resistent**

Aquest consisteix en el fet que el nen no té la suficient confiança de què el cuidador estigui accessible davant una situació de perillositat o ajuda. Això succeeix quan el cuidador es mostra accessible en algunes ocasions. Pot ser a causa de separacions o amenaces d'abandonament.

- **Víncle evitatiu**

Aquest vincle sorgeix quan l'infant no veu iniciativa per part del cuidador en una situació de perill i risc, quan es necessita ajuda. A més pensen que seran rebutjats i això provoca que el nen es faci autosuficient a causa del constant rebuig per part del cuidador quan ha necessitat ajuda.

(Perez, 2014) (John Bowlby, 2014, 18)

VII. EL DESENVOLUPAMENT PSICOSOCIAL DE ERIK ERIKSON

BIOGRAFIA ERIKSON

Erik Homburger Erikson fou nascut a Karlsruhe, Alemanya el dia 15 de juny de l'any 1902. Des de petit li va agradar el món de l'art fins i tot va realitzar aquests estudis durant la seva joventut, i finalment va terminar exercint de mestre en una escola de Viena. Va ser professor dels fills de Freud, un gran referent en aquella època per tant va tenir la sort de poder conèixer a Anna Freud.

Amb el temps va casar-se amb una psicoanalista anomenada Joan Serson. I l'any 1933 va marxar a Estats Units on va presentar la teoria del desenvolupament psicosocial. Aquesta teoria reflectia el cicle vital pel qual passava una persona.

També va ser membre de la Clínica Psicològica de Harvard entre altres centres posteriorment com la de Yale, i allà va poder tenir l'oportunitat de realitzar les seves investigacions i poder matisar nous aspectes del desenvolupament. Durant aquest període va realitzar uns estudis a tribus natives americanes Lakota i Yurok, i els resultats els va publicar l'any 1950 a "Childhood and Society". Aquest va ser el primer relat sobre la teoria del desenvolupament psicosocial.

Les idees d'Erikson han tingut una gran importància en altres treballs sobre etapes d'edat adulta. Per Erik Erikson el desenvolupament infantil durant la primera etapa de vida de l'infant és la més important i influenciable per al creixement social posterior. Va recalcar la importància de l'etapa Sensoriomotora de Piaget i la va mantenir molt present en els seus estudis.

L'any 1970 va deixar l'ensenyament, tot i això va seguir amb magisteri emèrit en Harvard i va seguir escrivint i realitzant investigacions amb la seva dona fins que finalment mor l'any 1994 amb noranta-dos anys.

Imatge representativa de Erik Erikson

ESTADI	EDAT	CONFLICTE	S'ACONSEGUEIX
Infància	0-18 mesos	Confiança vs Desconfiança	Sentiment de confiança i esperança. Capacitat de tolerar la frustració.
Infància prematura	18-36 mesos	Autonomia vs vergonya.	Autoestima i autocontrol.
Edat del joc	3-6 anys	Iniciativa vs culpabilitat.	Objectius i gaudir dels èxits.
Edat escolar	6-12 anys	Treball vs inferioritat.	Ser competent.
Adolescència	12-18 anys	Identitat vs difusió d'identitat	Fidelitat i autenticitat.
Joventut	18-30 anys	Intimitat vs aïllament	Capacitat d'estimar.
Adultesa	30-65 anys	Generativitat vs estancament	Preocupacions per generacions futures.
Vellesa	Més de 65 anys	Integritat vs desesperació	Saviesa

(Luza R., 2005) (Dr.C.George Boeree, 1902-1994)

TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT PSICOSOCIAL

La teoria del desenvolupament psicosocial d'Erikson és una de les més acceptades en la psicologia evolutiva. Aquesta teoria es classifica en 8 diferents estadis psicosocials.

Etapa 1: Confiança vs desconfiança

Aquesta etapa se centra des dels 0 fins als divuitmesos d'edat. Durant aquesta fase el nadó crea una confiança amb el seu entorn i els seus pares, també anomenat com "el vincle". Habitualment és amb la figura materna, no obstant això també podria ser amb una altra figura referent. Aquest vincle és el que probablement determina el desenvolupament psicosocial de l'infant en un futur. Si els pares no els hi ofereixen un entorn segur i efectives, el nen creixerà en un entorn d'inestabilitat emocional i de frustració constant.

Etapa 2: Autonomia vs vergonya i dubte

Aquesta etapa se centra entre els divuit mesos i els tres anys. En aquest període l'infant comença a ser més independent, ja que comença a caminar i poder comunicar-se amb la resta de persones del seu voltant. És a dir, emprèn el seu desenvolupament cognitiu i muscular. El procés d'aquesta franja d'edat és possible que provoqui ocasions de vergonya i dubte, però alhora en superar-se amb èxit provoquen una sensació d'autonomia.

Etapa 3: Iniciativa vs culpa

En aquest cas, els infants es troben en una edat entre els tres i cinc anys. Comença a créixer l'interès per tot el que li envolta i per relacionar-se amb persones similars a l'individu.

El joc és una tècnica essencial per poder començar a relacionar-se i també poder explorar les seves habilitats o capacitats.

La culpa és bona, és a dir, serveix per reconèixer que quelcom cosa s'ha fet malament i així poder rectificar. Tot i això, aquest sentiment en excés pot provocar sensacions com la por o culpabilitat.

Etapa 4: Laboriositat Vs Inferioritat

Aquesta etapa es troba entre els sis anys fins als dotze. Els nens comencen a dur a terme activitats per ells mateixos, amb esforç i posant en ús els seus coneixements i habilitats.

Comencen a ser conscients sobre aquells reptes que estan preparats per afrontar-se i per als que no. En el cas que el nen no sàpiga exercir-se tan bé com hagués volgut, l'hi produeix un sentiment d'inferioritat.

Etapa 5: Exploració d'Identitat vs Difusió d'Identitat

Aquest període té lloc a l'adolescència.

Els adolescents es formulen la pregunta de "qui sóc?" constantment. Comencen a ser més independents i en moltes ocasions prefereixen passar més temps amb el seu entorn social que familiar. A mesura que creixen intentant trobar els seus propòsits i rols en la societat, d'aquesta manera trobar la seva identitat única.

Etapa 6: Intimitat Vs Aïllament

L'edat es compren dels vint fins als quaranta anys. La relació amb altres individus es modifica, es comença a prioritzar relacions més íntimes que requereixin un compromís recíproc i que provoqui una sensació de confiança, seguretat i companyia.

En el cas que s'evadeix aquesta intimitat, podem arribar a la soledat i aquest fet pot provocar la depressió.

Etapa 7: Generativitat Vs Estancament

Aquest estadi transcorre entre els 40-45 anys. Les ideologies de les persones és passar el temps amb la família. Es troben en diferents fases entre la productivitat de cara al futur, és la recerca de sentir-se necessitat pels altres, ser i sentir-se unit.

Una altra fase és l'estancament. Aquest es produeix quan l'individu es pregunta "¿ Que és el que faig si no serveis per a res?, se sent estancat i no aconsegueix veure tot l'esforç que ha realitzat anteriorment.

Etapa 8: Integritat del jo enfront la depressió

Es troba comprès dels seixanta anys fins a la mort. És el moment o l'individu deixa de ser tan productiu com ho era abans. Un període alteratiu es produeixen morts de familiars i amics. S'han d'afrontar moments difícils que produeix la vellesa.

(Mª Ángeles, 2021) (Dr.C.George Boeree, 1902-1994)

ESTILS D'EDUCACIÓ FAMILIAR

Segons Erikson, les relacions psicosocials en els infants influeixen molt al seu desenvolupament. Per aquesta raó, la criança i l'educació que el nen rep de la seva llar, és a dir, la relació familiar és molt important.

ELS PARES I ESTILS DE CRIANÇA

Diana Baumrind als anys setanta va realitzar un important estudi sobre estils de criança i va observar que els pares difereixen en 4 característiques de criança:

Expressions d'afecte: des de molt afectuosos a molt freds i crítics.

Estratègies per la disciplina: hi ha moltes estratègies que van de l'ús de l'explicació, la crítica, la persuasió, l'acceptació i el càstig físic.

Comunicació: alguns pares escolten pacientment als seus fills i altres exigeixen silenci.

Expectatives de maduresa: els pares varien en els seus estàndards de responsabilitat i autocontrol.

3 ESTILS DE CRIANÇA:

- Criança autoritària
- Criança permissiva
- Criança disciplinada

Criança autoritària

La paraula dels pares és la llei i no hi ha lloc per la discussió. La mala conducta es castiga (amb rigor i càstig físic).

Primerament, els pares posen les normes i no esperen que els fills opinin. A més, aquests pares pensen que per la seva edat i la seva experiència estan preparats per saber el que els seus fills necessiten. No obstant això, estimen als seus fills, però poden semblar distants i poques vegades mostren afecte.

Criança permissiva

En el cas d'aquesta criança, els pares tenen poques exigències, són permissius i afectuosos. Hi ha poca disciplina perquè exigeixen poca maduresa als fills. D'altra banda, escolten tot el que els seus fills diuen comparteixen les seves pròpies emocions sense restriccions. Intenten ajudar-los en tot, però no se senten responsables de la seva conducta.

Criança disciplinada

Els pares disciplinats apliquen límits i normes. Escolten demandes dels seus fills i conversen sobre els sentiments i els problemes. Els pares exigeixen maduresa, però són afectuosos i comprensius i habitualment perdonen (i no castiguen) quan el nen no aconsegueix la maduresa esperada.

Criança negligent

Els progenitors mostren una escassa atenció i una poca implicació en assumptes dels fills. Els pares es mostren alegres i vitals, però no són motivadors amb els seus fills. Aquest fet provoca que l'infant mostri actituds immadures i no s'esforcin per assolir els objectius. També els nens educats amb aquest tipus de criança mostren poca competència social.

(López, 07) (Jiménez, 2009-2010)

	CONDUCTA PARENTAL	COMPORTAMENT DELS FILLS
CRIANÇA AUTORITÀRIA	·Dominants	→ Han d'obeir les normes i límits que els hi limiten els pares. No poden opinar.
CRIANÇA DISCIPLINADA	·Reglamentaris	→ A conseqüència de les demandes dels fills, als pares els hi apliquen límits.
CRIANÇA PERMISSIVA	·Tolerants	→ Tenen poques exigències per part dels pares.
CRIANÇA NEGLIGENT	·Despreocupats	→ Escasa motivació i capacitat d'esforç.

EDUCACIÓ INFANTIL

L'Educació Infantil és una etapa d'escolaritat no obligatòria on l'edat dels infants es comprèn entre 0 i sis anys.

Durant aquest període educatiu, el procés d'aprenentatge escolar es divideix en dos cicles: el primer dels 0 fins als 3 anys i d'altra banda el segon cicle que es comprèn des dels 3 fins als 6 anys.

Encara que aquesta etapa no sigui obligatòria, la gran majoria d'infants assisteixen al segon cicle, és a dir, pràcticament el 100% dels infants d'aquesta edat està escolaritzat.

ESCOLA BRESSOL

Les escoles bressol estan preparades per afavorir l'adquisició motriu, sensorial i física de l'infant. És una nova possibilitat d'enriquiment i de conèixer noves experiències, una altra manera de créixer és amb relació amb altres companys, entre adults i sobretot entre un espai diferent del de la seva zona de confort.

Aquests centres escolaritzen a infants de 0 a tres anys, és a dir, el primer cicle. Normalment, s'estructura en tres grups d'edats homogènies.

La importància d'una instal·lació de diferents escenaris en una llar d'infants beneficia en primer lloc a explorar amb l'ajuda de diferents textures i materials proposats. En segon lloc, l'ús dels colors és primordial. Des del punt de vista visual ha de mostrar-se com un lloc d'alegria i benestar.

És essencial que l'entorn sigui apte per infants i sobretot que prengui totes les mesures de seguretat marcades per la legislació.

Diferents espais didàctics:

- **Espais de lectura:** tot i que encara no saben llegir, pot ser un lloc perquè l'hi expliquin contes o també un lloc per visualitzar els colors i les textures dels llibres. Es crea un àmbit acollidor amb matalassos o pufs.
- **Espais per al moviment:** hem de tindre en compte que de 0 a tres anys hi ha nens molt actius i a la inversa. Per aquesta raó, limitar els moviments pot entorpir el seu aprenentatge. Material com llits elàstics, pilotes, gronxadors.
- **Espais per a la creativitat:** per poder fomentar la creativitat és no tenint límits per desenvoluparla. Colors, llapis.. son materials útils per desenvolupar la seva creativitat a través de dibuixos.

HÀBITS EN LES ESCOLES BRESSOL

A l'escola bressol s'adquireixen hàbits i rutines que també faciliten el desenvolupament, l'autonomia i el benestar del nen/a. Tot i que la franja d'edat és molt curt i els infants es troben en un procés d'aprenentatge i nous coneixements, hi ha diferents hàbits que la llar d'infants tracta d'ensenyar constantment com:

- **Hàbits d'autonomia i higiene**
- **Hàbits de sociabilitat**
- **Hàbits sobre activitats**
- **Hàbits d'ordre**

(Hàbits a La Llar, 2019)

OBJECTIUS PEDAGÒGICS

Els objectius pedagògics que tracten d'assolir les escoles bressol són:
Principalment, que els infants estableixin relacions afectives, comprenent i apreciint el seu entorn iniciant-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup. D'altra banda comprendre el llenguatge de l'adult i dels altres companys per una progressiva millora del llenguatge oral. Finalment, esforçar-se perquè els infants manifestin i expressin les seves emocions i sentiments.

ESCOLA INFANTIL

Aquests centres escolaritzen a infants de tres a sis anys, és a dir, al segon cicle educatiu. Aquest s'imparteix en centres d'educació infantil o centres d'educació infantil i primària. Normalment les famílies tracten de portar a l'infant a una escola on en un futur pugui realitzar la primària.

OBJECTIUS PEDAGÒGICS

Els objectius que els centres educatius han de complir en la primera etapa educativa són diferents en cada comunitat autònoma.

No obstant això, majoritàriament els objectius principals en l'educació infantil pretenen contribuir al desenvolupament social, físic, afectiu i intel·lectual en els infants. És important que en finalitzar l'etapa de preescolar, els infants mostrin habilitats lingüístiques i afectiu-social més avançades que en començar l'etapa a l'escola.

METODOLOGIES D'ENSENYAMENT

Els mètodes d'ensenyament han de ser aplicables als centres educatius per aconseguir els objectius proposats en el procés d'aprenentatge. Per cada nivell d'ensenyament, les metodologies són variables i adequades respectivament a les edats dels infants.

- **Montessori:** L'objectiu principal d'aquesta metodologia d'ensenyament, es basa en el fet que els infants tractin d'explorar i investigar de manera autònoma. La importància d'aquest mètode és que els infants fomentin la seva creativitat per descobrir món a base d'experiències.
- **Waldorf:** Aquesta metodologia es divideix en tres períodes: primera infància, escola primària i adolescència. Primordialment, aquest mètode se centra a potenciar les habilitats manuals i artístiques de l'infant. Durant la primera etapa educativa els nens imiten tot el que li envolta, per aquesta raó és important que els pares/educadors ofereixin un entorn apte perquè l'infant pugui jugar i executar activitats lúdiques indispensables per a la seva edat.
- **Gamificació:** Aquest mètode es basa a generar entorns mecànics i dinàmics per fomentar l'atenció, la concentració i l'esforç dels infants.

(IFP, 2020)

EL JOC PER AL DESENVOLUPAMENT DE L'INFANT

El joc com a eina del desenvolupament de l'infant ajuda a fomentar habilitats socials, físiques, motores, emocionals i cognitives. Són activitats lúdiques i recreatives que es poden realitzar a qualsevol edat.

Durant la primera etapa de vida, els infants utilitzen el joc espontani, per plaer de sentir, però sense realitzar cap mena de pensament. D'aquesta manera fomenten la seva creativitat i imaginació, i amb la interacció d'una figura referent ajudem a l'infant a autorealitzar-se i anar aprenent.

A mesura que creixen, comencen a practicar el joc de manera reglamentada, és a dir, han de seguir una sèrie d'indicacions i normes que determinen les condicions de l'activitat. Aquests jocs comencen a l'etapa de primària quan el nen domina un llenguatge verbal correcte i és capaç de seguir les regles del joc indicades.

Def. Joc: *“Una activitat o ocupació voluntària (lliure, no es pot obligar) exercida dins determinats límits de temps i d'espai, d'acord amb unes normes lliurement acceptades però absolutament obligatòries, amb una finalitat pròpia, acompanyat d'un sentiment de tensió i alegria i de la consciència de ser alguna cosa diferent a la vida quotidiana”.*

(Huizinga, n.d., p)

Avui dia l'eina del joc en la primera etapa educativa, és molt beneficiós per assolir una bona adaptació en l'infant. Hi han nens que tenen més facilitat en l'etapa d'adaptació que d'altres. No obstant això, les escoles realitzen jocs pel desenvolupament del nen.

ESTILS DE JOC:

- Jocs sensoriomotrius
- Jocs de reafirmació
- Jocs de vinculació
- Jocs presimbòlics
- Jocs simbòlics
- Jocs de precisió
- Jocs de representació

Els estils de jocs van variant segons l'edat en la qual es comprenen els infants de manera que cada vegada els jocs es tornen més sofisticats.

JOCS FUNCIONALS

Aquests jocs es realitzen quan l'infant es troba entre els 0 i 6 mesos. Afecten principalment als dos sentits més rellevants en aquest període com són la boca i la vista amb l'objectiu d'atendre les diferents funcions corporals. Finalment, acaben incorporant altres parts del cos com el cap, les mans i extremitats com els braços, les cames...

JOCS D'EXPLORACIÓ

Fan ús d'objectes i els infants acostumen a apropar-se l'instrument a la boca amb intenció de descobrir i explorar. Acaba sent una activitat monòtona i repetitiva que l'infant vol realitzar de manera independent. Aquests jocs amb permanència d'objectes es caracteritzen principalment per la espontaneïtat del nen i la seva coordinació motora. Normalment els jocs d'exploració succeeixen entre els sis i dotze mesos.

JOCS D'AUTOAFIRMACIÓ

L'infant comença a tindre consciència que els objectes no són permanents i mostra desinterès per aquests. Deixa anar els objectes per manifestar atracció per si mateix. Amb l'ajuda del desenvolupament del llenguatge, permetrà que l'infant pugui comunicar-se amb major profunditat amb una persona adulta, de manera que s'inicia un vincle entre adult i infant. Aquesta mena de jocs poden assolir-se entre el primer any i el segon de l'infant.

JOC SIMBÒLIC I DE CONSTRUCCIÓ

Els infants es troben en una edat on els agrada experimentar, sortir d'aquest àmbit monòton i veure coses diferents. "Els jocs de construcció i simbòlics" com bé diu el nom es caracteritzen per la construcció i destrucció dels objectes construïts per peces. Durant aquest període els nens els hi agrada jugar de manera col·lectiva tot i que de tant en tant necessiten jugar de manera individual, es troben en una edat entre els 2 i 4 anys.

JOC PRE-SOCIAL

Jocs on participen un grup d'infants acomplint una activitat molt similar o la mateixa, tot i això encara no es classifica com un joc totalment social, ja que quan no hi ha més nens al voltant de l'infant, aquest se'ls inventa. Quan es troben en grup cadascú s'associa el rol que executarà, de manera que comencen els jocs de manera reglamentària per infants entre quatre i sis anys.

JOC REGLAT I SOCIAL

Aquest es comprèn entre els 6 i 8 anys. Durant aquestes edats els jocs habituen a realitzar-se de manera col·lectiva, tot i això, els jocs poden classificar-se en cooperatius o competitius. Els nens extreuen nombrosos coneixements i vivències experimentals amb companys. Finalment, els infants en aquests jocs sovint busquen autonomia i llibertat per jugar a la seva manera i amb les seves normes.

JOC COMPETITIU

Aquests jocs es realitzen amb infants que comencen a tindre consciència sobre el treball cooperatiu i la interacció entre iguals. Com a inconveniències es troben les discussions entre companys moltes vegades a causa de les normes de joc. D'altra banda, la utilitat d'aquests jocs és que el nen deixa de centrar-se en ell mateix per fer-ho en l'equip.

Aquesta etapa entre els 8 i 10 anys comencen a formar-se colles.

JOCES ESPORTIUS

Entre els deu i dotze anys, els grups d'amics i les colles tenen una gran importància per a l'infant. Els jocs esportius predominen durant aquestes edats.

(Apsis, 2017)

ANÀLISI DAVANT UNA ENTREVISTA

S'ha realitzat una entrevista a Victòria, una treballadora de l'escola bressol Elna a Mataró, Barcelona. Fa més de deu anys exercint aquest treball, per aquesta raó, unes qüestions a desenvolupar des d'una visió més subjectiva pot ajudar a obtenir més informació per poder concloure el treball.

Primerament, és interessant tenir informació de com treballa i s'organitza una llar d'infants per donar resposta a preguntes fonamentals per aquesta recerca. Com per exemple quins són els espais necessaris en una escola bressol perquè un infant pugui desenvolupar i fomentar capacitats bàsiques com: motrius, físiques o socials.

Segons quines bases o fonaments s' organitza la llar d' infants per acompanyar a l'infant en el seu procés d'adaptació.

Aquesta llar d'infants s'organitza davant un procés de familiarització. Durant aquest procediment es tracta de facilitar la incorporació dels infants i de les famílies.

L'adaptació suposa realitzar canvis fora del nostre entorn, per tant és necessari que el procés de familiarització es doni de manera relaxada i donant el temps necessari per poder adaptar-se, d'aquesta manera es té en compte les individualitats de cada infant.

Per aquesta raó, l'escola bressol té com a objectiu principal que un infant sigui capaç i competent. També poder tenir una relació oberta i de confiança amb les famílies, i finalment, propiciar a l'infant contextos i oportunitats educatives que ajudin al seu desenvolupament en global.

Aquest procediment s'organitza tenint en compte una planificació que engloba: reunions i entrevistes amb els familiars de l'infant, ritme d'incorporació, l'espai de l'aula, els objectes, l'atenció individualitzada de cada infant juntament amb la seva observació.

Com afavoreix fer ús de diferents materials en el desenvolupament adaptatiu i l'adquisició d'hàbits i rutines d'un l'infant.

Primerament, que els infants puguin mantenir un objecte del curs anterior els hi ajuda a trobar un punt de referència i continuïtat. A més, l'entorn que s'ofereix als infants ha de ser càlid i harmònic. Les joguines i els objectes han de ser variats, suficients i adequats als seus interessos i possibilitats.

Els espais càlids ajuden als infants a trobar la seva intimitat i repòs, d'aquesta manera es proporcionen matalassos i coixins per acomodar l'aula.

Els materials que es troben a les aules tenen moltes possibilitats d'ús de manera que els infants nascuts en diferents mesos de l'any juguin de diverses maneres, tenint en compte que la diferència de mesos durant aquest període es reflecteix en les seves manifestacions davant els hàbits diaris.

Com afecten els horaris de casa, els referents de casa, amb l'adaptació de l'infant a l'escola bressol.

En el cas dels nadons, les educadores són les que han d'adaptar-se als seus hàbits. No obstant això, l'escola tracta de què els horaris en els hàbits dels infants com ara dormir o menjar, siguin sempre els mateixos per a tots de manera que es pugui establir una rutina que benefici al nen.

En molts casos, sortir de l'escola per anar a la seva llar a dinar pot provocar desestabilització en la seva rutina. És a dir, a vegades s'adormen de camí a casa i quan arriben a l'escola no poden dormir a la seva hora establerta. O a la inversa.

Durant les primeres d'adaptació, és molt difícil per les educadores establir una rutina per als infants tenint en compte que els infants a casa seva possiblement tenen uns horaris diferents. "Els primers dilluns durant el període d'adaptació sembla que fem un pas enrere del que aconseguim la setmana anterior amb la rutina." -expressa Victòria. Moltes vegades el fet de marxar a casa dos dies amb els hàbits establerts a la seva llar, provoca inestabilitat els primers dies de la setmana.

D'altra banda s'han proposat unes preguntes sobre com es manifesten els infants durant els seus primers dies en un lloc desconegut com és la llar i com s'adapten durant aquest període. També és rellevant saber com actua la llar davant situacions més crítiques on els infants presentin dificultat en l'adaptació.

Amb quines edats us arriben els infants i com els distribuïu ?

Els grups s'organitzen per edats i dins de cada grup s'han de tenir en compte els diferents nivells educatius. Per poder classificar als infants en una aula adequada, els educadors recopilen una sèrie d'informació durant les primeres entrevistes amb els pares.

Els infants es classifiquen en diferents nivells: primerament trobem als nadons nascuts aquest any. Aquests són els més petits de l'escola, per tant, l'escola s'adapta als ritmes dels infants i l'atenció que els petits reben és totalment individualitzada. A continuació es troben els de nivell 1-2, els infants manifesten molts canvis durant el curs com caminar, comunicació a través de combinacions de paraules, canvis en l'alimentació... Finalment, hi ha el nivell 2-3, aquest es caracteritza per ser el grup més gran de l'escola. Els infants que es troben en aquest punt ja són gairebé autònoms, és a dir, són capaços de formar frases curtes per poder comunicar-se, mengen de manera autònoma i comencen a socialitzar més amb el seu entorn.

Quines són les manifestacions dels infants durant els primers dies a la llar?

Cada infant es manifesta de manera diferent. Hi ha nens que mostren molta predisposició per iniciar el curs, d'altres possiblement serà la primera vegada que se separen d'una figura referent i això provoca plors i inseguretat, nens que no es deixen consolar o fins i tot infants que fan un pas enrere en l'àmbit dels esfínters... Totes les manifestacions són completament normals i això és el que l'escola tracta de transmetre als familiars. L'actitud que els familiars mostren amb els seus fills (pena, preocupació, exigència, por...) es veu reflectit en el comportament de l'infant. Per aquesta raó és important saber acompanyar a l'infant durant aquest període. Les educadores mostren atenció individualitzada a cada infant per transmetre tranquil·litat i seguretat.

Quan considerem que hi han més dificultats entorn a l'adaptació d'un infant?

Les manifestacions poden ser que l'adaptació de l'infant es prolongui molt més del que s'esperava o ara bé, que el grup d'aula majoritàriament comenci a ser més autònom mentre que hi hagi algú que necessiti molt acompanyament, tingui molts plors, no s'interessa per res de l'aula, els canvis d'espai com anar al pati encara li generi ansietat, la separació d'un familiar continua sent molt difícil... Tot i això, aquestes manifestacions formen part d'un procés i cada infant necessita el seu temps.

ANÀLISI DAVANT UNA EXPERIMENTACIÓ SOCIAL

Per continuar amb l'anàlisi s'ha realitzat una experimentació social a l'escola Mare de Déu de Lourdes a Mataró, Barcelona. Amb l'autorització dels pares dels infants, i amb l'ajuda de les mestres, sis nens han estat triats per poder dur a terme l'experimentació.

L'objectiu principal d'aquesta investigació és finalitzar l'activitat sabent si els infants que han estat prèviament en una escola bressol manifesten més capacitats adaptatives que altres d'altres que no hi han anat.

Per dur a terme el procés, els infants van ser observats durant els dos primers dies de l'escola. La importància d'aquesta activitat és no cohibir als infants i deixar que ells mateixos experimentin i descobreixin nous espais didàctics a l'escola.

El més correcte per aquesta activitat és poder comparar comportament i actituds que manifesten els infants el seu dia a dia amb els hàbits.

Després de l'estudi i l'entrevista a l'escola bressol, he decidit fixar-m'hi en tots aquells objectius pedagògics per saber si els nens que han assistit anteriorment a una llar d'infants mostren aquestes habilitats.

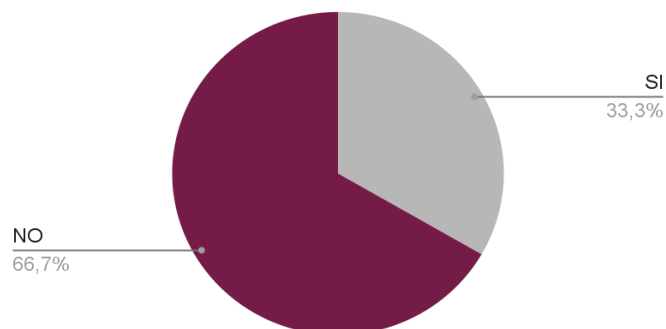
He volgut centrar-me en les rutines i comportaments més comuns per als infants els primers dies de l'escola. Per aquesta raó, he creat una graella per analitzar tots els comportaments de cada infant de manera individualitzada.

☐ HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT ☐ NO HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT	SI	NO
Manifesta actituds d'incertesa.		
Plora o demana constantment als seus progenitors.		
Es relaciona amb facilitat amb els seus companys a l'aula.		
Té dificultats durant els àpats diaris.		
Porta bolquers.		
Facil orientació al centre.		
Te seguretat a l'hora de desenvolupar el seu llenguatge.		
Mostra autonomia per vestir-se (en aquest cas, amb la bata de la classe).		
Sap anar sol al lavabo.		
Es manifesta tranquil a l'aula.		

Una vegada l'activitat ha finalitzat, he pogut arribar a diferents conclusions.

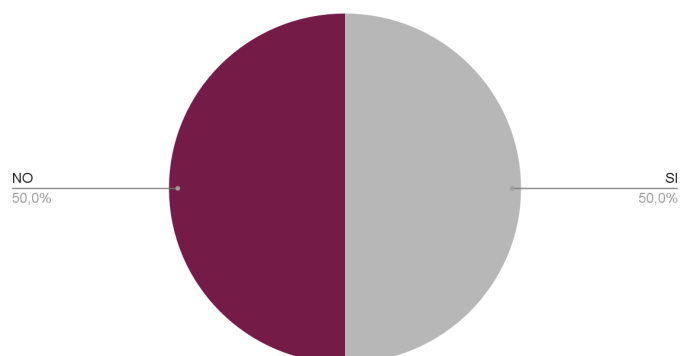
Primerament, els infants que han assistit a una escola bressol prèviament, no han resultat mostrar cap mena d'actitud d'incertesa aquests primers dies a l'escola ni tampoc demanen als seus pares durant l'horari escolar. A diferència dels que hi han anat, els comportaments dels infants nous a un centre educatiu, són molt relatius. Hi ha infants que ploren i demanen freqüentment als seus progenitors mentre d'altres que es mostren sense cap preocupació.

INCERTESA

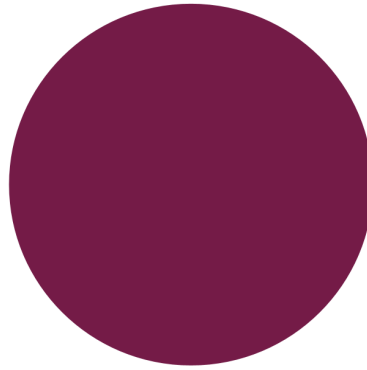
Majoritàriament, els infants amb experiència a un centre, prefereixen jugar amb companyia dels seus companys de l'aula, no obstant això, la resta no tenen cap mena de problema en jugar amb altres membres de l'aula, però prefereixen jugar de manera autònoma.

FACILITAT EN SOCIALITZAR

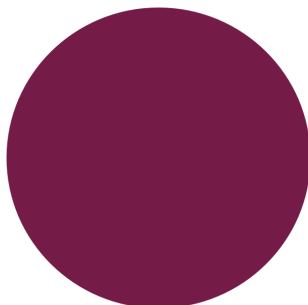
Cap dels infants mostra dificultats durant els àpats diaris, ja que és una activitat freqüent al seu dia a dia i habitualment, els nens de P3 saben menjar de manera independent. No obstant això, és important reafirmar que cada infant necessita el seu període d'evolució, per aquesta raó hem de normalitzar totes les situacions.

DIFICULTATS DURANT ELS ÀPATS

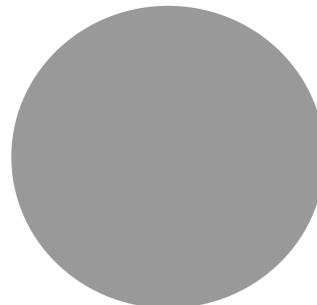

De la mateixa manera, cap infant porta bolquers, tot i això tots els nens són capaços d'anar al lavabo sol. No obstant això, gran part dels nens que no han anat a una escola bressol, necessiten l'ajuda d'un adult tant per vestir-se com per netejar-se.

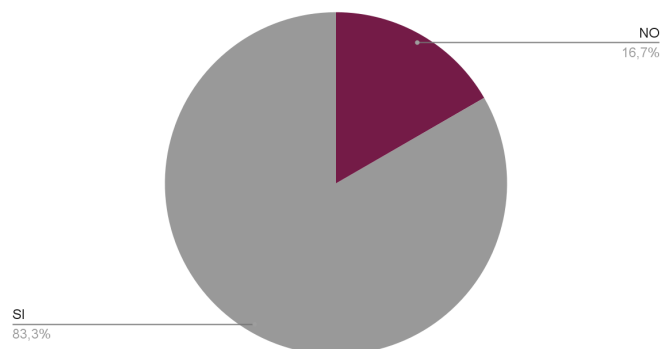
CONTROL D'ESFÍNTERS

AUTONOMIA PER ANAR AL LAVABO

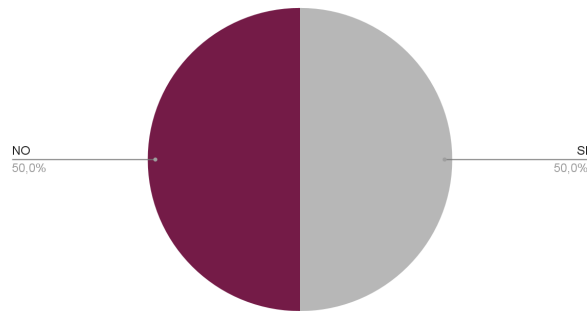

NECESSITA AJUDA PER VESTIR-SE

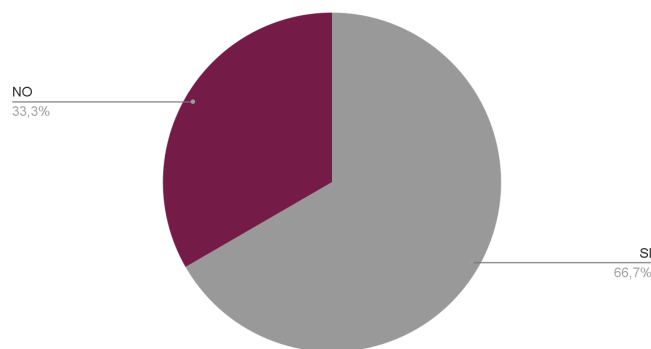
Dues terceres parts dels infants analitzats sense anar a l'escola bressol abans, tenen més dificultats en l'expressió del llenguatge. Aquests factors es poden produir per diversos esdeveniments com per una falta en la pràctica del llenguatge amb el seu entorn. Acostumen a tenir més complicacions per comunicar-se, tot i això, tracten de fer-te saber que volen amb l'ajuda d'objectes o gestos. D'altra banda, els altres nens s'expressen amb més fluïdesa i la comunicació és més comprensible.

FACILITAT AMB EL LLENGUATGE

Com he dit abans, hi ha infants que es troben tranquils i còmodes a l'aula, mentre que hi ha d'altres que es troben més esverats i amb una sensació d'incertesa. Aquestes emocions de preocupació i por, provoquen que el nen es trobi intranquil.

SENSACIÓ DE TRANQUI-LITAT A L'AULA

Posteriorment, en finalitzar l'anàlisi, vaig tindre l'oportunitat de parlar amb una mestra de l'escola Mare de Déu de Lourdes. En aquest cas, és una de les tutores dels més petits del centre, P3. El seu nom és Mar Torres i fa disset anys que treballa amb infantil per aquesta raó resulta interessant saber una opinió més subjectiva i d'algú amb experiència.

Trobeu diferències entre un infant que ha anat a la llar d'infants i d'un que no?

Encara que sembli que anar a una escola bressol pot ajudar a poques coses, no és així. Com a professora, després de tants anys treballant amb infants és fàcil identificar quan un infant ha anat prèviament a un centre com és una escola bressol.

En l'àmbit d'aprenentatge en conceptes bàsics per a la seva edat com els colors, els animals o els números és difícil d'identificar-ho. Majoritàriament, els infants quan surten de l'escola bressol, mostren més autonomia durant els seus hàbits.

Quan l'infant arriba a P3, molts dels objectius pedagògics que tracta d'assolir una escola bressol són els que es veuen reflectits als infants els primers dies en el centre durant el període d'adaptació.

Considereu important i necessari que un infant vagi a la llar d'infants?

És molt relatiu segons la família i les ideologies d'estil de criança de cadascú. Personalment, recomana que al voltant dels dos anys, vagi a una escola bressol perquè és la fase on l'infant pot anar adquirint totes aquelles responsabilitats d'autonomia amb més facilitat. L'escola bressol també ajuda a fer que l'infant pugui tindre una rutina la qual cosa haurà sigut una ajuda i li servirà per al seu futur a l'escola infantil.

Quines manifestacions observeu en els infants durant els primers dies de classe?

Trobem molts casos totalment diferents l'un dels altres. Hi ha infants molt tranquils, no mostren cap preocupació. La gran majoria han estat prèviament a un altre centre, per aquesta raó no tenen aquella sensació d'abandonament a diferència d'altres nens que sí.

Com he dit, hi ha nens que es passen tot el dia plorant demanant als seus progenitors o gent del seu entorn. Aquests, tenen una sensació d'incertesa i ambivalència.

Quan considereu que l'infant té una dificultat en l'adaptació?

Passen les setmanes i l'infant no ha pogut adaptar-se a l'espai-classe, entre tots els llocs didàctics de l'escola. També quan l'infant impedeix una relació entre companys a l'hora de treballar, jugar o interactuar. No obstant això, hi ha casos puntuals on l'infant prefereix dur a terme les activitats de manera autònoma i en cap moment mostra dificultats durant aquest període.

CONCLUSIÓ DEL TREBALL DE RECERCA

Per concloure aquest treball, podem destacar que aquest estudi ha sigut realitzat per obtenir respostes a la hipòtesi sobre si els infants que assisteixen prèviament a una escola bressol manifesten actituds més adaptatives durant la primera etapa escolar amb tres anys.

Amb l'ajuda d'aquesta anàlisi he pogut comprovar a través d'un experiment pràctic com afecten els costums i rutines als comportaments dels nens els primers dies d'escola.

Per poder obtenir uns resultats eficients prèviament he cercat informació sobre els psicòlegs més importants dins d'aquest àmbit. Primerament, la teoria de Jean Piaget. Aquesta teoria ha servit d'ajuda per comprendre els comportaments cognitius de l'infant durant aquest període.

Erik Erikson ha estat un dels altres psicòlegs que he hagut d'estudiar per elaborar una anàlisi posteriorment. Les seves teories expliquen l'efecte social juntament amb el comportament dels infants depenent de l'estil de criança familiar.

Posteriorment, les teories de Gassier i Gesell, m'ha servit d'ajuda per analitzar el desenvolupament psicomotor dels infants. A través d'aquest estudi, vaig poder entendre molta diversitat en els comportaments psicomotors durant la meua estància a l'escola Mare de Déu de Lourdes.

Els resultats de la pràctica que he realitzat demostren que els infants que han assistit prèviament a una escola bressol, si manifesten actituds més adaptatives els primers dies en una escola infantil respecte els hàbits i rutines del dia a dia. En cap moment, es mostra una diferència intel·lectual simplement tenen més autonomia en aquelles activitats que han dut a terme anteriorment en un altre centre com ara bé, anar al lavabo de manera individualitzada.

Els objectius pedagògics que l'escola bressol vol assolir amb els desenvolupaments dels infants en finalitzar el curs, són els que es veuen reflectits els primers dies d'adaptació a l'escola.

Cal destacar, que tots els infants tenen el seu temps de desenvolupament i que el temps en assolir els objectius no determina el coeficient intel·lectual de cada infant, simplement cada nen necessita el seu temps per adaptar-se i poder incrementar l'estadi en el qual es troba de manera eficient.

Per aquesta raó, els comportaments que manifesten els infants durant aquesta investigació evolucionarà al llarg de l'any.

Finalitzo aquest treball gaudint d'haver-me pogut endinsar en aquesta branca tan sorprenent i a la vegada tan motivadora. Ha estat un repte poder dur a terme aquest treball, però els objectius previstos els he assolit amb eficiència.

WEBGRAFIA

Apsis. (2017, 05 10). *Estils de jocs*. Jocs infantils en funció de l'edat del nen.

Dr.C.George Boeree. (1902-1994). *Teoria de Erik Erikson* (Hector Ortiz, Ed.;Dr.Rafaelgqutier, Trans.). Teoria de la personalidad de Erik Erikson. EcuRed. (2016, 11 15). *Biografia de John Bowlby*. John Bowlby.

Enciclopèdia. (2021, 04 14). *Desenvolupament físic*. Desenvolupament físic i psicomotor de l'infant.

enciclopèdia.cat. (2021, 04 03). *Definició d'Adaptació*. adaptació.

Habits a la llar. (2019, 01 29). Els hàbits. <https://www.assllars.org/els-habits/>

Huizinga, J. (n.d.). *Definició de joc*.

IFP. (2020, 11 24). *Metodologies d'ensenyament*. Los métodos de enseñanza en la Educación Infantil. Jacquelline Gassier. (2018). *Desenvolupament físic*. MANUAL DEL DESARROLLO PSICOMOTOR DEL NIÑO.

Jiménez, M. J. (2009-2010). *Estils de criança*. Estilos Educativos Parentales y su implicación en diferentes trastornos.

John Bowlby. (2014). *Vínculos afectivos: Formación, desarrollo y pérdida*. Jabier Morata.

Jordi Martí i Montllau. (2018, 08 26). *Estadis del desenvolupament cognitiu*. ESTADIS EN EL DESENVOLUPAMENT DE LA INTEL·LIGÈNCIA.

J. Pozo. (2010, 12 18). *constructivisme*. CONSTRUCTIVISME.

López, S. T. (07, 04 09). *Estils d'educació familiar*. Estilos de educación familiar.

Luza R. (2005, 05 05). *Biografia de Erikson*. BIOGRAFIA I TEORIA DE ERIK ERIKSON.

Mª Ángeles. (2021, 01 18). *Desenvolupament psicosocial de Erikson*. LA TEORÍA DEL DESARROLLO PSICOSOCIAL DE ERIKSON.

M. Aparici. (2012). *Adquisició del llenguatge* (UOC ed.). A L. Andreu.

Martinez, G. G. (2021, 08 13). *Biografia Arnold Gesell*. Arnold Gesell: una biografia de este psicólogo, filósofo y pediatra.

Mengual, V. M. (2020). *Estadis del desenvolupament cognitiu*. DESENVOLUPAMENT COGNITIU.

Míriam Tirado. (2017, 9 11). *Terme adaptació*. Adaptació escolar: què no és i què sí.

Moya Guirao, D. (2010, 04 07). *Biografía de John Bowlby*. Psicoterapeutas.eu. Retrieved 03 12, 2021

Perez, N. A. (2014, 03 12). *Teoria de John Bowlby*. TEORIA DEL APEGO DE BOWLBY.

R.P, H. (2010, 01 07). *Etapas del desenvolupament cognitiu*.

Zafón, M. V. P. (2019, 08 13). *Constructivisme*. CONSTRUCTIVISME.

ANNEXOS

Per poder analitzar els comportaments dels infants a l'escola infantil, vaig decidir seguir una taula realitzada per mi. Sis alumnes de P3 van ser triats per poder canalitzar els seus comportaments. Aquests es van dividir en dos grups de tres. El primer eren els infants que van estar a un altre centre prèviament amb tres anys, i d'altra banda els que eren nous al centre.

HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT	SI	NO
Manifesta actituds d'incertesa.		X
Plora o demana constantment als seus progenitors.		X
Es relaciona amb facilitat amb els seus companys a l'aula.	X	
Té dificultats durant els àpats diaris.		X
Porta bolquers.		X
Facil orientació al centre.	X	
Te seguretat a l'hora de desenvolupar el seu llenguatge.	X	
Mostra autonomia per vestir-se (en aquest cas, amb la bata de la classe).	x	
Sap anar sol al lavabo.	X	
Es manifesta tranquil a l'aula.	X	

HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT	SI	NO
Manifesta actituds d'incertesa.		X
Plora o demana constantment als seus progenitors.		X
Es relaciona amb facilitat amb els seus companys a l'aula.	X	
Té dificultats durant els àpats diaris.		X
Porta bolquers.		X
Facil orientació al centre.	X	
Te seguretat a l'hora de desenvolupar el seu llenguatge.		X
Mostra autonomia per vestir-se (en aquest cas, amb la bata de la classe).	X	
Sap anar sol al lavabo.	X	
Es manifesta tranquil a l'aula.	X	

HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT	SI	NO
Manifesta actituds d'incertesa.		X
Plora o demana constantment als seus progenitors.		X
Es relaciona amb facilitat amb els seus companys a l'aula.		X
Té dificultats durant els àpats diaris.		X
Porta bolquers.		X
Facil orientació al centre.	X	
Te seguretat a l'hora de desenvolupar el seu llenguatge.	X	
Mostra autonomia per vestir-se (en aquest cas, amb la bata de la classe).	X	
Sap anar sol al lavabo.	X	
Es manifesta tranquil a l'aula.	X	

NO HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT	SI	NO
Manifesta actituds d'incertesa.	x	
Plora o demana constantment als seus progenitors.	x	
Es relaciona amb facilitat amb els seus companys a l'aula.		x
Té dificultats durant els àpats diaris.		x
Porta bolquers.		x
Facil orientació al centre.		x
Te seguretat a l'hora de desenvolupar el seu llenguatge.		x
Mostra autonomia per vestir-se (en aquest cas, amb la bata de la classe).	x	
Sap anar sol al lavabo.	x	
Es manifesta tranquil a l'aula.		x

NO HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT	SI	NO
Manifesta actituds d'incertesa.		x
Plora o demana constantment als seus progenitors.		x
Es relaciona amb facilitat amb els seus companys a l'aula.		x
Té dificultats durant els àpats diaris.		x
Porta bolquers.		x
Facil orientació al centre.	x	
Te seguretat a l'hora de desenvolupar el seu llenguatge.	x	
Mostra autonomia per vestir-se (en aquest cas, amb la bata de la classe).	x	
Sap anar sol al lavabo.	x	
Es manifesta tranquil a l'aula.	x	

NO HA ASSISTIT A UNA LLAR PRÈVIAMENT	SI	NO
Manifesta actituds d'incertesa.		X
Plora o demana constantment als seus progenitors.		X
Es relaciona amb facilitat amb els seus companys a l'aula.		X
Té dificultats durant els àpats diaris.		X
Porta bolquers.		X
Facil orientació al centre.	X	
Te seguretat a l'hora de desenvolupar el seu llenguatge.		X
Mostra autonomia per vestir-se (en aquest cas, amb la bata de la classe).		X
Sap anar sol al lavabo.	X	
Es manifesta tranquil a l'aula.	X	

Finalment, vaig gravar l'entrevista a la coordinadora i educadora de l'escola bressol amb el seu permís. Adjuntaré l'àudio perquè sigui possible escoltar-ho, la seva duració és de 35:15 min.

